

U. B. BERGER

16.11.42

M. 1568 II 21

30. November 1942.

Nyhetsene fredag og lørdag.

Frankrikes navn er på ny kommet i brennpunktet for verdens interesse. Fredag ble hele den franske flåten i Toulon senket av franskmennene selv. Flåten besto av 2 slagskip, over 20 kryssere, en mengde destroyere, korvetter, ubåter og andre skip, tilsammen over 60 franske krigsskip. Et par skip, deriblant en del ubåter, kom seg unna. Tyske fly hadde laft ut magnetiske miner i havnen så skipene ikke kom seg ut. Det tysk-italienske kupet ble totalt mislykket. Den stolte franske flåte låg i dag på havets bunn. Da sjefer og mannskaper på flåten ble klar over hva som gikk for seg, satte de seg til motverge, men det var umulig å komme ut. Der hvert en kunne komme til med det, ble bunnventiler åpnet, ellers ble skipene sprengt i luften av mannskapene sine. En mengde av mannskapene gikk ned med båtene til bunns, og de fleste sjefene sto på broen og gikk ned ned skipene sine. Havnen var i reda, et inferno av eksplosjoner og rusk og ild. Hele nattetid var det eksplosjoner i de ødelagte skipene. Tyske fly angrep Toulon natt til fredag. Det franske luftvernnet spilte opp. Hitler har gitt ordre til demobilisering av den franske hær. Vichy melder at de franske stridskreftene i byen har sprengt alle kystbatterier og arsenaler i luften.

Hendelsen i Toulon blir livlig kommentert i verdenspressen. "Investia" skriver: "Frankrike er vaknet! Krigen er gått inn i en ny fase." "Pravda" skriver: "Franskmennene har ved denne sin handling innlagt seg stor fortjeneste for de allierte." "News Chronicle" skriver: "Hendelsen har vakt nytt håp hos alle fransk menn. Frankrikes ulykkesdag er over." Den kjempende franske flåten holdt sine kanertter i Toulon ned i minuttene stillhet. General de Gaulle har holdt en flammande tale til det franske folk. Han takket før det som var gjort. Vi har i disse tunge tider opprettet vår krigsmakts. Frankrike skal gjenoppstå. Vi har en ting igjen:

"VI SKAL SEIRE!"

Timosjenkos arméer fortsetter framrykningen sin n.v. og sør for Stalingrad. Ny framgang er gjort inne i byen. For første gang siden beleiringen er krigsmateriell nå kommet fram over land til Stalingrad i stedet for over Volga. Det 5. russiske ørkenkommando ble sendt ut fredag. Det heter i det at den russiske offensiven forstørret og n.v. for byen har russerne trengt lengst fram. I tettbebyggde strøk til er gjenerobret. Russene fortsetter også framover i Donbasbyningen. Her er 5 tettbebyggde strøk tatt igjen. Tyskerne er her trengt helt bort til Dons østbredd. I s.v. er mange tettbebyggde strøk gjenerobret, og mange fanger er tatt på ny. En viktig jernbanestasjon og et sentral for jernbanen til Kahrkow er besatt. Dette ligger i Kotelnikovo området. Meldinger lørdag tyder på at de russiske fangarmene vest for Stalingrad nå har lukket seg. I Stalin rad er blokkhus og befestede stillinger gjenerobret av russene. Torsdag ble 700 tyskere drept i Stalin rad. Det byttes som na er tatt, ser slik ut: 1.300 tanks, 1.800 kanoner, 9.000 hester, 108 ammunisjons- og proviantlagre. Dessuten har tyskerne tapt 110.000 mann siden offensiven tok til for 1 uke siden. Av disse er 53.000 mann tatt til fange. "Times" skriver at tusenvis av soldater overgir seg i stedet for å risikere nok en vinter på østfronten. Den tyske armés kraft er satt melet tilbake ved disse enorme tapene, og bare tapt av tanks har satt 6 tyske panserdivisjoner ut av spillet.

Tyske meldinger sa fredag at russiske tropper har trenget dypt inn i de tyske linjene ved Toropets ved Ilmensjøen. Det russiske kommunikeet nevnte fredag bare artelleridueller i dette onrådet. Sjefen for det britiske flyvapnet oppga fredag at minst 1/5 av tyskernes flystyrker i øst er overflyttet til Middelhavsfronten. Storbritannia engasjerer nå minst halvparten av det tyske og italienske flyvapnet i vest og i Afrika.

Hele den 8. arme er nå klar til angrep på El Alaila-stillingene. Allierte bombefly angriper nå fra øst og vest, og store flystyrker har angrepstet et viktig landingssted ved El Alaila. Tripolis er også angrepet. 1 skip ble senket og 1 kantert. Veldig konvoier går nå over havet til den 8. arme, som har rykket fram over 1.000 km. siden offensivebøtten tok til. Rommel står nå overfor hele den 8. britiske armé. Ved en flyplass ved Bengasi fant britene 35 store transportfly. Det viser tyskernes rute på bensin. Den 1. britiske armé rykker framover og har besatt Trabuda 24 km. vestenfor Tunis. Flyplassen ved Tunis er bombet på ny. 10 fly ble ødelagt. Flygerne kunne se vrakrester av andre fly fra tidligere angrep.

Britiske undervannsbåter i Middelhavet har senket 9 av aksens forsyningsskip og senket 1 italiensk destroyer og 3 andre forsyningsskip.

Britiske jagere angrep torsdag i dag slysttransporter i Nordfrakrike og Nederland. 4 tyske fly ble skutt ned og 2 britiske jagere gikk tapt.

Australierne og amerikanerne angriper nå med full kraft de godt forberedte stillingene ved Buna og Salamanda. Japanerne har fatt en del utvalgte marinesoldater i land til forsterkning, men allierte bombefly senket ~~xxjxpxusxxkxxssux~~ mange krigsskip for japanerne, bl.a. 4 kryssere. Forsvaret blir de japanske stillingene til lands bommet av store flystyrker.

En tysk traler er senket på Søgnefjorden.

Via svensk krigkasting ble det meldt torsdag at 500 jøder ble sendt fra Tønsberg til Oslo. Sammen med 500 andre jøder ble de sendt av andre til Tyskland pr. skip. Siden er det ikke kommet noen sikre etterretninger. Jonas Lie og hirden skal ha ledet forfølgelsene på fiendens vegne. Disse rottslisse tilst ndene var godt forberedt av minister Riisn s. Hagediens ministerium er også innblandet. Den skjebnen disse mennene, kvinnene og barna g r i neste ane alle. Det er en stigende engstelse innenfor de ledende NS-medlemmene, som alle vet de vil bli gjort ansvarlig. Øksnevad understreket fredag at hvor oppr rende situasjonen enn er, m  ingen la seg lede til overilte handlinger. Hele verden er oppr rt over det som er skjedd og at nordmann hjelper til. "Aftontidningen" skriver

j deforfolgasjonen i Norge og sier at mellom den tid da Werkgeland gj pet for religi s toleranse og til denne tid hvori Quisling gj r til talismann for raseforf lgelsene, en av de nest dyptg nde feiltakelsen i den nyere tid, er det ikke mer enn hundre  r. Den and som g r sitt utslag i j deforfolgelsene er fremmed for nordmennene.

Klokker Eek i St. Markuskirken ble i sommer ordinert til prest. S ndag 15. ds. leste han fra kyrkjens i kirken en erkl ring om at han hadde sendt et skriv til Kirkedepartementet hvor han trakk ordinasjonen sin tilbake. Tirsdag 24. ds. mottok klokker Eek svar fra Departementet. Det gikk ut p  at en ordinasjon ikke kan tas tilbake. Han ble samtidig ordinert som sokneprest i Mariakirken.

Nyhetene søndag aften.

Den nye russiske offensiven på midtfronten vest for Moskva har utvidet gjennombruddet i de tyske linjene mellom Rsjev og Valukui-Luki både i bredden og dybden. Moskva sendte ut sitt 6. særkomunikat på de siste ukene. Tyske jernbaner i området er blitt avskåret på 3 punkter. 10.000 tyskere falt her. Offensiven på midtfronten går parallelt ned offensiven i Stalingradområdet. Ved Velukui-Luki har russene trangt inn i den dypt befestede tyske forsvarslinje. De har trangt fram 12-32 km. 300 steder er erobret. Ammunisjons- og matlagre er falt i russernes hender. 4 tyske infanteridivisjoner og 1 tanksdivisjon er på flukt. Sendingene over Moskva kring kasting ble avbrutt i går for å gi plass for disse gledelige meldingene. Fedrelandssangen ble spilt. Midnattskommunikatet fra Moskva melder om fortsatt russisk framgang i Stalingradområdet. Fienden kaster inn reserver, men alle motangrep er kastet tilbake. Selv om de russiske fangamrene har sluttet seg, kan en ikke dermed gjøre rekning med at tyskerne her er ferdig. 1/4 million tyskere skal det være inne i denne ringen. Offensiven er også i gang inne i Stalingrad. Hele fabrikkstrøket er nå gjenerobret. I andre strøk er 18 blokkhus og 7 maskinleværredør tatt. Det er forvirring i tyskerne rekkrer. Flere og flere tyske tropper blir sittende fast. Tyskerne prøver å få orden i den ubeskrivelige forvirringen, de trekker seg i retning av Restow. Den russiske offensiven treffer også ut og deler seg i to typer. Den ene delen er i sør. Russene har herredømmet i luften. Fergen på Volga er nå i gang igjen. P.g.a. offensiven på midtfronten kan tyskerne i Stalingradområdet ikke få noen effektiv hjelp. Frykten sprengs opp mot Kaukasus. Her er det nå snøstormer. Fra et sted nær Malchick blir det meldt om gatekaner.

En stor styrke britiske bombefly rettet i natt et kraftig angrep mot Torino. Angrepet var sterkt koncentrert. Det ble oppnådd gode resultater. Det italienske kommunikatet i dag melder om stor skade i sentrum. Et fly gikk tapt. Avisene i Torino advarer alle vaktposter mot å forlate postene sine. Dørsen de gjør det uten at huset fullstendig sammen, blir de stillet for militær domstol. Fra Milano er 1/3 av befolkningen flyktet, ca. 350.000 mennesker. Transportmidler i Frankrike og Nederland ble også angrepet i natt.

Et nytt punkt er erobret i Tunis av de allierte troppene. Det ligger et sted ved jernbanen mellom Tunis og Biserta. Stillingen her er tilfredsstillende. Amerikanske forsyninger kommer fram til de fremste linjene. - Kommunikatet fra Kairo har intendant lytt til fortelle om krigen til lands i Libya. Det forteller derimot om enfartningsflyoperasjoner. Branner er satt i gang og fly ødelagt. Biserta er bombet. 10 fly ble ødelagt. Likeens er Sisilia bombet. En av R.B.C. medarbeidere sier at det kommer stadi førsterkninger til Nehring, den tyske øverstkommanderende i Tunis. Senkingen av 9 avaksens forsyningsskip mener han vil ha stor virkning. - Stalin har sendt et telegram til den amerikanske krigsminister, hvori han ber denne løfte hans hjertligste gratulasjoner over den seir som amerikanerne i være allierde England har oppnådd i Afrika. Det er et knusende slag mot vår tides fiende: Hitlertyraniet.

Det fransk krigsskip som unnslapp fra Toulon, er kommet til spansk havn. Det har fått ordre av den spanske havnekongrumenten å forlate havnen innen 2 døgn i overensstemmelse med de internasjonale regler. Avvepningen av de franske styrkene pågår fremdeles. Enkelte steder blir soldatene kastet ut av barakkene og iført sevile klær.

Øksnevad talte i tilleggsprogrammet søndag. November 1942 er den nest dramatiske måneden siden juni 1940 da Frankrike brøt sammen. Måneden tok til ned det tyske nederlaget i Egypt. Tyskerne trakk seg her tilbake i en fart som blir karakterisert som vill flukt. Siden kom meldingen om at den allierte flåten var kommet til fransk Vestafrika. Det har vært delte meninger om utnevnelsen av en mann her som ikke var stor støt. Det fremkalte ikke bare et sjokk i Tyskland, men det fikk også følgene i gang i allierte kretser. At hele det franske kolonirike nå er kommet over på den alliertes side. Målet vårt er jo å vinne krigen mot Tyskland og snarest mulig, og da spiller det en underordnet rolle om den ene eller annen frankmann hjelper til. Det er mange spørsmål som vil bli løst etter krigen. Franskmennene vil løse sine selv. - Tyskerne også rupperte styrkene sine etter nederlaget i Afrika. Hitler mente at han uten fare kunne svekke stillingene sine i øst. Da skjedde det som vi alle håpet, men ikke turde tro på. Offensiven også omringningen av de tyske styrkene ved Stalingrad gjorde ende på 3 måneders beleiring. Denne verdenskrigs Verdun er reddet. På midtfronten er det så tatt til en bredt anlagt offensiv. Hele det russiske folk er besjelet av den samme offensive and. November måned slutter med at fransk patriotisme gir seg et storslagent uttrykk. Hendelsen i Toulon er det nest eksemplar på fødrelandssinn i fransk historie. Enhver kjänner av Frankrike er overbevist om at da Italia besatte Korsika, begikk Hitler den største dumhet siden angrepet på Russland. Franskmennene oppkjente sitt nederlag overfor tyskerne, men etter at Italia dolket franskmennene i ryggen, fortalte de franske kommunikene hvor langt at italienerne var kastet tilbake. Det kunne være māte på ydmykelse. Hitler sa i redsjørelsen sin for Petain at hverken Tyskland eller Italia har villet krenke Frankrike. Selvfølgelig talte han mot bedre vitende. Italienerne har lenge skrekket seg høst på at de måtte få fransk teritorium i Europa og Afrika. Heller ikke ned øre enn leve som troll. Det var den appelen franskmennene rettet seg etter da de gikk ned staende med flagget til topps.

Sannheten om de militære nederlagene viser ikke Gobbels tilsta for det tyske folk og folkene i de okkuperte land. Det tyske folk får allikevel en viss følelse av at det nå står og går nedover fra den høyde hvorfra Hitler skuet ut over verden. Hitler ga det første avgjørende beviset da han satt igang sin hensynsløse foranstaltning ned å la fangene settes i lenker. Den som bruker vold mot værslisse, er ikke sterkt. Urøen brer seg også til quislinene. Sikkert ikke av den har lyst til å gjøre som den greske Quisling som nå har fridbet seg herved som ministerpresident. Mange råtter løper forvirret rundt rellingen når skipet synker, men det er vanskelig å kenne unna. November 1942 betydde vendepunktet i denne krigs historie. Støren er i sikte! Enhver forræder må ta sitt ansvar. Ingen vei går utenom i den ellevte time.